

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **D. A. T.**, zastoupený JUDr. Danielem Choděrou, advokátem se sídlem Malá Štěpánská 2033/8, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2023, č. j. 4 Az 11/2023-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 4. 2023, č. j. OAM-1048/ZA-ZA11-HA15-2022, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle §§ 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že rozhodnutí žalovaného je konzistentní, srozumitelné, reflektuje individuální okolnosti případu žalobce i příslušnou právní úpravu a vyvozuje z nich korespondující závěry. Není tedy nepřezkoumatelné ani zmatečné. Dále se městský soud zabýval námitkou neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Shledal, že žalovaný hodnotil situaci žalobce dostatečně a řádně zdůvodnil, proč se nejedná o „*případ hodný zvláštního zřetele*“. Žalobce přitom v žalobě neuvedl žádné konkrétní důvody, kterými by hodnocení žalovaného zpochybnil.

III.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). V ní nejprve prakticky doslovně zopakoval obsah žaloby. Dodal, že městský soud aproboval rozhodnutí žalovaného, ačkoliv ten při zjišťování skutkového stavu nepostupoval v souladu se zákonem. Zatížil tak svůj rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Podle stěžovatele žalovaný nepostavil jednoznačně najisto, zda mu nehrozí v zemi původu perzekuce, i když není politicky aktivní ani členem žádné politické strany či politického hnutí. Vycházel toliko z jeho výpovědi, ze které on i městský soud dovodili, že stěžovatel usiluje pouze o legalizaci pobytu. Takový postup považuje stěžovatel za nepřípustný. Městský soud (stejně jako žalovaný) pak bez náležitých úvah uzavřel, že stěžovateli nehrozí v zemi původu žádná újma. Spokojil se přitom toliko s jednou neaktuální zprávou o zemi původu z roku 2020. I když stěžovatel nedokáže popsat, jakým způsobem by proti němu státní orgány zasáhly, respektive, jaká újma by mu mohla jejich postupem vzniknout, v zemi původu mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy, které zakládá minimálně nárok na doplňkovou ochranu či humanitární azyl. Nadto, opuštěním České republiky ztratí možnost vypátrat svou rodinu za pomoci českých státních orgánů a neziskových organizací. Postupem žalovaného tak došlo k zásahu do jeho rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Městský soud posoudil nesprávně zejména otázku neudělení humanitárního azylu. Žalovaný se v tomto ohledu dopustil libovůle.

[4] Pro výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření odkázal na své rozhodnutí, vyjádření k žalobě a rozsudek městského soudu. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především

pokračování

tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014-52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-30.

[8] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[9] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval mimo jiné na nepřezkoumatelnost soudního a správního rozhodnutí. K nepřezkoumatelnosti správních a soudních rozhodnutí viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. Žalovaný i městský soud postupovali v souladu s touto judikaturou. V této souvislosti je zapotřebí zejména zdůraznit, že žalobní body byly formulovány velice obecně. Obsah a kvalita žaloby však v zásadě předurčuje obsah a rozsah soudního přezkumu. Soud není oprávněn (a tím méně povinen) za žalobce domýšlet a dotvářet žalobní námitky či různé důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Je proto naprosto odpovídající, pokud soud námitky uplatněné ve zcela obecné rovině (v rovině pouhého obecného tvrzení) vypořádá rovněž ve stejné míře obecnosti (blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 As 32/2021-64). Není naprosto namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Lze uzavřít, že městský soud se vyjádřil ke všem žalobním bodům vzneseným stěžovatelem, zejména pak k otázce humanitárního azylu. Nutno dodat, že žalovaný i soudy přihlížejí v rámci mezinárodní ochrany nad rámec žalobních bodů toliko k důvodům jejich udělení z moci úřední (zejména otázka porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). I těmito důvody se žalovaný ve svém rozhodnutí (na str. 8) zabýval, jejich naplnění však neshledal, ostatně stěžovatel uvádí, že ani neví, co konkrétně by mu v zemi původu mohlo hrozit.

[11] I otázkou zjišťování skutkového stavu se judikatura zdejšího soudu opakovaně zabývala, srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66. Žalovaný postupoval v souladu s uvedenou judikaturou. Nedopustil se ani porušení zásad správního řízení. Nevycházel z jediné zprávy o zemi původu z roku 2020, jak tvrdí stěžovatel, nýbrž ze dvou aktuálních zpráv o zemi původu z roku 2022 (Informace OAMP ze dne 14. 6. 2022 na č. l. 40 správního spisu; Informace Australské vlády ze dne 11. 1. 2022 na č. l. 39 správního spisu). K otázce aktuálnosti informace o zemi původu se vyjádřil Nejvyšší správní soud například v usnesení ze dne 20. 5. 2021, č. j. 4 Azs 376/2020-35. V něm citoval ustálenou judikaturu, podle níž je zastaralá taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila. To stěžovatel neuvádí.

[12] Institutem humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí rovněž zabýval (rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013-16 atp.). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. V dané věci k překročení uvedené míry nedošlo. Sám stěžovatel vážnou újmu, resp. případ zvláštního zřetele hodný, ani nekonkretizuje. Otázkou postavení sexuálních menšin v zemi původu se nadto kasační soud již zabýval (srov. usnesení ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Azs 5/2011-68, či ze dne 26. 10. 2017, č. j. 9 Azs 197/2017-28). Důvodem pro neudělení humanitárního azylu pak byla právě skutečnost, že nejde o případ hodný zvláštního zřetele, přičemž žalovaný v dostatečné míře podrobnosti vysvětlil, proč se o takový případ nejedná. Nutno dodat, že stěžovatel neuvedl žádné konkrétní důvody, pro které by negativní projevy týkající se jeho transsexuality v zemi původu dosáhly intenzity pronásledování. Skutečnost že podle zpráv o zemi původu založených ve správním spise mají LGBT osoby obecně ve Vietnamu složité postavení zejména s ohledem na vazby k vlastní rodině, nemá sama o sobě za následek natolik intenzivní újmu, nátlak či ústrky, které by odůvodňovaly poskytnutí azylu či jiné formy mezinárodní ochrany.

[13] Námitkou týkající se rodinného života na území České republiky se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat pro její nepřipustnost. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž není kasační stížnost přípustná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel nadto ve správním ani soudním řízení netvrdil nic o nutnosti vypátrat svou rodinu za pomoci českých státních orgánů a neziskových organizací. Ve správním řízení naopak uvedl, že jeho rodina (otec, sestra, nevlastní matka a nevlastní bratr) žije ve Vietnamu, je v kontaktu pouze se sestrou a na území České republiky žádné příbuzné nemá.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

pokračování

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec běžné činnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu